

# POVZETEK POROČIL NEVLADNIH ORGANIZACIJ O REALIZACIJI PROGRAMOV ZA LETO 2012

## **1. Društvo za razvoj kmetijstva in podeželja Maribor**

Društvo je v letu 2012 v okviru programa *Kmetovanje in trajnostna pridelava hrane na vodovarstvenih območjih* izvedlo naslednje aktivnosti:

1. Izobraževanje članov so izvedli v naslednjih tematskih poglavjih: *Novosti na področju agrotehnoških ukrepov pri kmetovanju na vodovarstvenih območjih in predstavitev osnovne zakonodaje, Standard dobe vode in razpoložljivi vodni potenciali na Dravskem in Ptujskem polju, Napoved namakanja za izbrane kmetijske kulture, Dvigovanje splošne zavesti o nacionalni rabi vode ob sodelovanju deležnikov, Kako pridelovati poljščine, vrtnine in krmne kulture v spremenjenih vremenskih razmerah – dolgoročno pomanjkanje vlage v tleh, Nitratna direktiva in onesnaženje vode iz kmetijskih virov, Dobra praksa iz področja uporabe FFS in praktični pristopi pri uporabi tehničnih sredstev za nanašanje FFS.*
2. Delavnice:
  - Prepoznavanje problema v zvezi z vodnimi viri na Dravsko Ptujskem polju
  - Možnosti namakanja kmetijskih kultur na Dravskem in Ptujskem polju
  - Globalizacija in odziv podeželja s ciljem ohraniti življenjski prostor
  - Demonstracijski prikaz ukrepov dobre kmetijske prakse na vodovarstvenih območjih
  - Akcija Očistimo slovenijo
3. Študijska potovanja in strokovne ekskurzije  
Društvo je izvedlo študijsko potovanje na območje Avstrijske Štajerske na tematiko *Trajnostna kmetijska raba na vodovarstvenem območju*. Izvedli so tudi strokovno ekskurzijo na območje projektne pilotnega področja Steirische Vulkanland na vzhodno Štajersko v Avstriji, kjer so si ogledali primere dobre prakse iz področja trajnostnega kmetovanja in povezovanja znotraj interesnih sektorjev s podporo lokalne skupnosti.. Društvo se je tudi redno udeleževalo vseh sej Sveta KGZS OE Maribor.

V letu 2012 je društvo izdalo publikacijo *Voda za zdravje in življenje*, ki so jo delili na vseh točkah njihove aktivnosti.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 5.850,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.925,00 EUR.

## **2. Potapljaško društvo Maribor**

Društvo je v okviru projektov *Ekološka akcija Drava – ni nam vseeno!* in *Drava, moja plaža* izvedlo naslednje aktivnosti:

- Čiščenje reke Drave
- Otroške delavnice
- 3. Mednarodni fotografski natečaj – Sladke vode v sodelovanju s FKMB
- 2. Slikarski EX tempore EKO Drava 2012
- Sejem rabljene potapljaške opreme in predstavitev nove
- Povezovanje potapljačev – ekologov ob toku reke Drave

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 20.700,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.868,00 EUR.

## **3. Mariborska kolesarska mreža**

Projekt *Tematske kolesarske poti* je bil vzpostavljen z namenom povečanja ozaveščenosti prebivalcev s področja varovanja okolja, ohranjanja narave in trajnostnega razvoja mesta. S tematskimi kolesarskimi potmi so popestrili razpoznavnost nekaterih manj znanih lokacij v mestu, ki jih ni v uradni turistični ponudbi. V okviru projekta so izdali zloženko z opisom poti, kjer so bile opisane teme Ptice in Drava, Forma viva, Spomeniki znanih osebnosti ter

Mariborski mostovi. Ob izdaji zloženke so se v okviru projekta izvedle tudi strokovne ekskurzije po kolesarskih poteh, ki so potekale skozi vso leto.

Kolesarska mreža je skupaj s Fakulteto za elektrotehniko in računalništvo UM organizirala Študentsko tekmovanje v izdelavi e-kolesa7Pedeleca., pri čemer se jim je pridružil tudi občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu z aktivnostmi kolesarskega poligona in akcije za varnost s čelado. Kolesarska mreža je bila v času tekmovanja prisotna z Mobilno kolesarsko delavnico.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 7.280,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 3.640,00 EUR.

#### **4. Eko klub Škorpion Razvanje**

Klub je v aprilu 2012 organiziralo projekt *Presmec 2012*. Ljudje, ki so se dogodka udeležili, so pletli presmec, ki so ga pozneje odnesli do cerkve. Tako so se urili v ročnih spretnostih in hkrati spoznavali rastline. Ob tem je bil organiziran enodnevni izlet pod Pohorje, kjer so nabirali rastline in imeli predavanja.

V letu 2012 so organizirali 4 čistilne akcije:

- 26.2.2012 – Zimsko čiščenje Razvanja: sodelovanje z Ribiško družino Maribor, čiščenje obrobja cest, parkirnih prostorov in ribnika Transom.
- 24.3.2012 – Očistimo Slovenijo v enem dnevu: klub je bil organizator akcije na področju Razvanja, sodelovali so tudi s KS Razvanje in z društvi, delujočimi na tem območju. Sodelovalo je okrog 350 ljudi. Poleg čistilne akcije so člani kluba tudi ozaveščali ljudi in postavljali opozorilne table.
- Junij 2012 – Poletna čistilna akcija
- September 2012 – Jesensko čiščenje.

V klubu so organizirali 4 delavnice za otroke:

- Čebele in njihov pomen v okolju
- Ločevanje odpadkov
- Ribe in okolje
- Pohod do Pošte

Društvo se je v juliju udeležilo prireditve *Igramo in kuhamo na Ruški koči*, kjer so kuhali pohorski lonec. Povezali so se tudi z OŠ Stane Lenardon Razvanje, ki so pripravili igro z naslovom *Zemeljski raj spremenjen v mesto* in jo odigrali v domu krajanov. Izdali so tudi bilten z dogodki, ki so bili izvedeni tekom leta, s članki članov in napovedniki za prihodnje leto.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 9.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.549,00 EUR.

#### **5. Združenje pridelovalcev vrtnin Maribor**

Projekt *Zdravo in domače z naših kmetij* obsega več akcij:

- Zelenjadarski dan na mestni tržnici: otvoritev sezone s predstavitvenimi plakati in letaki, z degustacijo domačih pridelkov in s predavanjem ge. Miše Pušenjak, ki je bila na voljo tudi za individualna svetovanja.
- Izvedba 17. prireditve Sveže in zdravo s kmetij na temo *Pod zemljo, na zemlji, nad zemljo*.
- Manjša razstava kmetijskih pridelkov na Festivalu stare trte, božični prireditvi in tednu mobilnosti.
- Strokovna ekskurzija na kmetiji Biobrazda, ogled Stiškega samostana, kmetije s pridelavo in sušenjem sadja ter ogled muzeja starega kmetijskega orodja.
- Predavanje za člane društva na temo dopolnilnih dejavnosti in zakonodaje ter novosti v ekološki pridelavi.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 20.500,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.124,00 EUR.

## **6. Slovensko združenje za integrirano pridelavo zelenjave**

Namen izvedenega projekta *promocija in ozaveščanje o okolju in uporabnikom prijazni ekološki in integrirani pridelavi zelenjave* je bil ozavestiti in izobraziti mlade ter njihove starše o naravi ter okolju prijaznejši pridelavi zelenjave, ozaveščanje članov društva o pomembnosti pridelave zelenjave s čim manjšo uporabo pesticidov, končne potrošnike pa so ozaveščali o pomembnosti uživanja zelenjave, ki je pridelana na naravi in okolju prijazen način. Društvo se je udeležilo več lokalnih dogodkov, kjer so predstavljali okolju in uporabnikom prijazen način pridelave zelenjave:

- Predstavitve spletne zelenjavne tržnice s predavanjem ge. Miše Pušenjak (13.4.2012)
- Promocija na festivalu Art Kamp (27.6.2012)
- Dan odprtih vrat na kmetiji Štefanec
- Promocija in otroške delavnice na dogodku Tek in hoja za upanje – Europa Dona (6.10.2012)
- Delavnice s pridelovalci na KGZS MB (15.10.2012)
- Okrogla miza Lokalna oskrba (7.12.2012)

Društvo je z namenom informiranja in ozaveščanja naravi in okolju prijaznejšem načinu pridelave zelenjave oblikovalo in natisnilo letak *Lokalna domača in varna hrana*.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 7.030 EUR, od tega je MOM prispevala 2.124 EUR, ostalo so bila lastna sredstva.

## **7. Ribiška družina Maribor**

Ribiška družina je v letu 2012 izvajala projekt *Varovanje voda ter vodnih in obvodnih sistemov kot dela naravnega okolja* in s tem naslednje aktivnosti:

- Izvajanje monitoringa na vseh vodotokih
- Vlaganje 36.000 potočnic v potoke Pohorja in avtohtonih rib v mariborski bazen
- Sklic članstva in priprava ekološke delavnice ter izvedba čistilne akcije
- Inventarizacija ribjega fonda v potokih in ribnikih
- Sodelovanje z Zavodom za ribištvo Slovenije in priprava študije o kalnosti in negativnih vplivih na kakovost reke Drave zaradi odplakovanja usedlin v bazenih HE na avstrijski strani in posredovanje zaključkov mešani avstrijsko-slovenski komisiji za reko Dravo
- Priprava strokovne recenzije študije o vplivu kormoranov na ribjo populacijo v reki Dravi v sodelovanju s tujimi strokovnjaki
- Saniranje erozijskih poškodb na objektih in vzdrževanje okolice objektov
- Popis zalednih onesnaževalcev in divjih deponij v zaledju potokov na območju MOM
- Izdaja biltena z zaključnim poročilom

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 22.100,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 4.461,00 EUR.

## **8. Slovensko društvo za vode Drava**

Društvo s projektom *Karavana varne kemije* že tretje leto zapored nadaljuje svoje delo na področju osveščanja s področja kemikalij v vsakdanji uporabi. Želijo, da se o perečih temah seznanijo čim širša javnost, posebna pozornost pa je usmerjena otrokom v osnovnih šolah in njihovim učiteljem, vzgojiteljem in staršem.

V letu 2012 so bila izvedena predavanja v Kulturnem inkubatorju Maribor in v Mestni hiši Rotovž Maribor. V decembru 2012 je društvo organiziralo 23. Mišičev vodarski dan.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 25.900,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 3.399,00 EUR.

## **9. Mladinski center Osmica**

Center je v okviru sofinanciranja izvajal program *Pokažimo mladim pomen ohranjanja okolja*, ki je bil zasnovan kot celovit vsebinski del, ki mladim skozi sklope približa pomen ohranjanja

okolja. Nosilne teme so bile voda, ravnanje z odpadki in onesnaževanje. Celoten projekt je zajemal:

1. Dve delavnici:
  - Se zavedamo kaj pomeni voda? V sklopu delavnice sta bili izdani tudi tematska zloženska in brošura
  - Že ločuješ? Že veš kam z odpadki?
2. Izdaja spletne zloženske, kjer je bila predstavljena problematika, ki jo zajema projekt. Pripravili so jo udeleženci obeh delavnic.
3. Razstava na temo *Mladi provokativno za čisto okolje*, kjer so bile razstavljene fotografije, ki so prispele na osnovi natečaja.
4. Tiskana publikacija je bila izdana ob zaključku projekta. Naklada je bila 5000 izvodov, ki jo je društvo distribuiralo v višje razrede osnovnih šol, izbrane srednje šole in fakultete.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 10.385,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 4.355,00 EUR.

### **10. Društvo za pomoč staršem Štorklja**

V okviru krovnega programa *Otrokom in Zemlji prijazne plenice* je društvo izvedlo izobraževalni projekt promocije zdravja in do narave odgovornega starševstva. Ponovno so izdali brošuro o prednostih previjanja v naravne materiale (zdravstvene in ekološke prednosti uporabe bombažnih plenice oz. naravnih materialov za previjanje otrok, vrste in možnosti uporabe bombažnih plenice, finančni vidik, ekološki vidik, navodila za uporabo bombažnih plenice, priporočila zdravstvenih delavcev in staršev, ki že uporabljajo bombažne plenice oz. druge naravne materiale za previjanje otrok) in zloženko o okolju prijaznih pralnih sredstvih (vrste pralnih sredstev in njihov vpliv na okolje, uporaba belil in mehčalcev, okolju prijazna nega pralnih strojev, napotki za okolju prijazno odstranjevanje madežev).

Tiskovini so brezplačno distribuirali preko zdravstvenih ustanov, porodnišnic, materinskih šol, pediatričnih bolnišnic, ter centrov za socialno delo.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 12.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.912,00 EUR.

### **11. Zveza prijateljev mladine Maribor**

Zveza je v letu 2012 izvedla projekt *Začutimo energijo narave* in z njim povezane naslednje aktivnosti, ki so razdeljene na 5 sklopov:

1. Obeležitev okoljskih dnevo
  - Dan Zemlje – sodelovanje na sejmu Otroški bazar (3 dni)
  - Eko teden (5 dni)
  - Evropski teden mobilnosti
  - Teden otroka (2 dni)
2. Neformalno izobraževanje
  - Strokovna ekskurzija za mentorje projekta *Eko šola kot način življenja* in eko krožke, strokovne sodelavce in prostovoljce projekta.
  - Dogodivščina gozd – Ob Domu Miloša Zidanška na Pohorju so udeleženci spoznavali okolje v gozdu in ob njem z vsemi čutili.
  - Slovenija – skrivnostna in lepa – ekskurzije na različne konce Slovenije
  - Klepet z živalicami in Doživetja v naravi – izvedene so bile delavnice v domu ustvarjalnosti, kjer so osveščali in vzgajali za odgovorno ravnanje z živalmi. Spomladi so se udeležili akcije *Pozor, žabe na cesti!* in pozvali prostovoljce k udeležbi pri prenašanju žab preko ceste pri treh ribnikih.
  - Poletna šola fotografije – udeleženci so pod strokovnim vodstvom spoznavali tehnike fotografije v naravi. Letošnja tema je bila energija, saj so mlade želeli vzpodbuditi k razmišljanju o varčni rabi energije, o možnostih uporabe obnovljivih virov energije in o življenjski in naravni energiji nasploh. Fotografije so pozneje tudi razstavili.
3. Ohranjanje okolja kot način življenja

- Organizirali so delavnice, kjer so ustvarjali iz naravnih in odpadnih materialov.
  - Spodbujali so k zdravemu načinu življenja in organizirali okolju prijazne športne in rekreativne dejavnosti.
  - Ob organiziranih dejavnostih so ponudili eko malice.
4. Informiranje in svetovanje
- Na temo *Varujmo okolje in ohranimo naravo* so postavili stojnice, kjer so posredovali informacije o pomenu varovanja okolja, omogočili so tudi izračun ogljičnega odtisa.
  - Izdali so zloženke
  - Sodelovali so pri časopisu Prijatelj – eko stran
5. Sodelovanje in povezovanje
- V sodelovanju s Svetom za preventivo in varnost v cestnem prometu so organizirali ustvarjalne delavnice na prireditvah

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 27.550,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 9.771,00 EUR.

## **12. Združenje za ekološko kmetovanje SV Slovenije**

Združenje je izvajalo predavanja o ekološkem kmetijstvu za občane in občanke MOM s tematiko varovanja okolja z ekološkim kmetijstvom. Predavanja so nosila naslove *S čebeljimi izdelki do zdravja – ekološko čebelarstvo*, *Pravilna priprava komposta na domačem vrtu*, *Sredstva za varstvo rastlin iz ekološkega kmetijstva za uporabo na domačem vrtu*, *Kakovostna dodelava in predelava kmetijskih pridelkov za trg*, *Kako prepoznati kakovostne kmetijske pridelke in izdelke*, *Kako sami prispevamo k varovanju okolja*, izveden pa je bil tudi ogled ekoloških vinogradov na ekološki kmetiji Hauptman. Pripravili so tudi delavnice za otroke iz vrtcev MOM na temo Setev in saditev ter izvedli delavnici v okviru dvanajste obletnice ekološke tržnice v Mariboru in v okviru praznika ekoloških kmetij. Razstave, promocije, demonstracije in degustacije so izvajali na več sejnih in drugih prireditvah po Sloveniji. Za najavo dogodkov so izdelali brošure, na prireditvah pa so delili promocijski material – papirnate vrečke z logotipom. Za člane združenja so skupaj s Kmetijskim gozdarskim zavodom Maribor organizirali strokovno ekskurzijo na ekološko kmetijo Logar v Cerknico, ogled proizvodnje Droga Kolinska v Mirni, ogled ekološke kmetije Pri Martinovih na Dolenjskem. Organizirali so učno pot po zeliščnem vrtu na ekološki kmetiji in predstavili pripomočke za obdelavo tal. Organizirali so otvoritev sezone pridelkov in izdelkov z ekoloških kmetij in pripravili praznovanje dvanajste obletnice Ekološke tržnice v Mariboru ter dvanajsti praznik ekoloških kmetij. Združenje se je povežalo z društvom Echo in tako povežalo zainteresirane člane za partnersko kmetovanje.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 22.600,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 3.399,00 EUR.

## **13. Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov Maribor**

Društvo je v oktobru izvedlo posvet z naslovom *Energetska učinkovitost v arhitekturi in gradbeništvu* s poudarkom na akcijskem načrtu za obnovljive vire energije in njegovi uresničitvi v mestih (predvsem v Mariboru).

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 10.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.275,00 EUR.

## **14. Podravsko gozdarsko društvo Maribor**

Društvo je na področju varstva okolja in ohranjanja narave izvedlo 4 projekte:

- Izdelava in postavitve lesenih klopi na naravoslovni učni poti Piramida – Kalvarija
- Obnova informacijskih tabel na naravoslovni učni poti Piramida – Kalvarija
- Vodenje po učnih poteh na območju MOM
- Delavnica za učitelje mariborskih osnovnih šol: Začutimo pohorski gozd

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 5.900,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.950,00 EUR.

## **15. Gobarsko društvo Lisička**

Z namenom dviga ozaveščenosti o glivah, spoznavanja pestrosti gliv, spoznavanja gliv kot bioindikatorjev in ohranjanja biodiverzitete s podajanjem smernic za trajnostni razvoj je društvo izpeljalo projekt z naslovom *Vloga gliv pri ohranjanju narave*. V okviru projekta so bila izvedena predavanja, delavnice, razstave gliv, terensko delo za ohranitev gliv, izdane so bile publikacije (Pomen gliv, Sistematika gliv, Začetni tečaj spoznavanja gliv, Mikroskopiranje, Zložanka), organizirane so bile ekskurzije (Urban, Čakovec, Hočevje, Potrna/Laafeld, Cigonice, Lenart, Monošter, Starše). Prav tako so bile vzdrževane učne poti (Uršankovo in Bolfenk) in izvedeno vodenje po njih, izdelana je bila spletna stran, organizirali pa so tudi prireditve z več nastopajočimi. Pripravili so razstave gob (MČ, osnovne šole, domovi za ostarele).

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 8.584,82 EUR, od tega je MOM sofinancirala 4.292,00 EUR.

## **16. LD Ruše**

Lovsko društvo je v letu 2012 izvedlo 6 delavnic oz. predavanj za otroke in mladino na temo *Aktivnosti LD Ruše za ohranitev narave in informiranje javnosti*, kjer so predstavljali organiziranost lovstva, šege in navade ter lovsko dejavnost nasploh. V tem letu so tudi aktivno sodelovali na področju osveščanja prebivalstva glede zagotavljanja potrebnega miru v lovišču in pri vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 21.850,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.166,00 EUR.

## **17. LD Gaj nad Mariborom**

Društvo je v letu 2012 izvajalo program *Naravovarstvene dejavnosti v skupni izvedbi lovcev in osnovnošolske mladine* in s tem naslednje aktivnosti:

- Predstavitev nalog lovcev in izvedba predavanj o naravovarstveni dejavnosti na osnovnih šolah in za širšo javnost
- Načrtovanje lovskega tabora, ki se bo izvedel v maju 2013
- Ugotavljanje številčnosti ogroženih živalskih in rastlinskih vrst – izvedba lovsko fotografskega krožka za osnovnošolske otroke
- Vzdrževanje mokrišč – izdelava kaluž z mladino.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 3.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.500,00 EUR.

## **18. LD Kamnica**

Društvo je pripravilo program osveščanja različnih ciljnih skupin javnosti o pomenu varstva okolja, ohranjanja narave s poudarkom na ekološki in naravovarstveni dejavnosti, trajnostnemu gospodarjenju z divjadjo, varstvo divjadi, izvajanje ukrepov varstva narave v življenjskem okolju divjadi in njenega izboljšanja ter drugih ekološko naravovarstvenih in z lovstvom povezanih dejavnosti. Društvo je seznanjalo predšolsko in šolsko mladino ter druge zainteresirane na območju KS Kamnica in Bresternica z delom lovcev in o značilnostih ter potrebah divjadi, skupaj z Mariborskim vodovodom in OŠ Kamnica so v aprilu izvedli čistilno akcijo. Organizirali so strelsko tekmovanje za krajanje in družabno srečanje z lastniki zemljišč in gozdov na območju LD. Društvo je ob cesti Kamnica – Kungota v dolžini 1 km namestilo naprave za elektronsko preprečevanje povoza srnjadi.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 3.500,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.718,00 EUR.

## **19. LD Radvanje**

Na podlagi razpisa MOM sofinanciranja programov na področju varstva okolja in ohranjanja narave v letu 2012, je lovska družina pripravila projekt *Ohranjanje raznolikosti živalskih in rastlinskih vrst na območju Mariborskega Pohorja in okolice ter prispevek k izobraževanju vodnikov lovskih psov na področju celotne lovske zveze Maribor*. Projekt se je izvajal na območju MČ Studenci, Pekre, Radvanje in Razvanje ter na območju Mariborskega Pohorja in delno Dravskega polja. Društvo je posadilo več vrst plodonosnih in medonosnih rastlinskih vrst. Društvo je izvajalo monitoring naravnega okolja in sicer so spremljali biološke kazalnike divjadi, parjenje, brejavost oz. poleganje mladičev, kotenje mladičev, valjenje mladičev, oskrbovanje mladičev s hrano in migracijske premike.

Poleg monitoringov so izvedli še več načrtovanih ukrepov v življenjskem okolju divjadi:

1. Izboljševanje življenjskih in prehranskih razmer ter življenjskih pogojev divjadi (dopolnilno zimsko krmljenje, privabljalno krmljenje za potrebe opazovanja in ocenjevanja zdravstvenega stanja divjadi, odvracalno krmljenje v cilju zmanjšanja škod na gozdu in v bujni vegetaciji poljskih pridelkov, dodajanje kamene soli, skrb za gozdne ptice, ptice pevke in druge ptice (krmljenje, izdelava gnezdilnic in krmilnic)).
2. Zmanjševanje škod v prometu (ugotavljanje kritičnih kontrolnih točk, določitev ocene ogroženosti območja, analiza podatkov iz monitoringa, načrt izvedbe ukrepov, obveščanje članstva LD, ureditev fizičnih zapor in preusmeritev stečin, permanentno obveščanje javnosti)
3. Izvajanje načrtovanih ukrepov za varstvo divjadi, domačih živali in ljudi v naravnem okolju z izvajanjem ukrepov za izboljšanje življenjskih razmer vseh vrst ptic in sesalcev v skladu s predpisi s področja ohranjanja narave.

Društvo je izvedlo naravovarstvene dneve in lovski piknik na Pohorju, kjer so sodelovale osnovne šole, vrtci, planinsko društvo, turistično društvo, zveza borcev in inštruktor šolanja lovskih psov.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 40.500,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.350,00 EUR.

## **20. LD Pobrežje - Miklavž**

Družina je v letu 2012 izvedla program *Aktivnosti LD Pobrežje – Miklavž za ohranitev narave, osveščanje in informiranje* in v okviru tega naslednje aktivnosti:

- V sodelovanju z Ribiško družino Maribor, Društvom gojiteljev pasemskih golobov Slovenije in čebelarjem so izvedli razstavo v lovskem domu, ki so si jo ogledali vrtci in šole iz okolice ter vsi drugi.
- V sodelovanju z LZM so organizirali srečanje mentorjev za delo z mladimi v lovskih družinah.
- V osnovne šole so razdelili knjige iz Zlatorogove knjižnice LZS.
- Vrtce in šole so opremili s plakati, ki opozarjajo obiskovalce gozdov in polj, da se ne dotikajo mladičev divjadi in razdelili opozorila o psih na povodcih med sprehodom v naravi.
- Mariborski azil za živali so opremili s plakati, ki prikazujejo ptice, ujede in parkljusto divjad v našem okolju.
- Udeležili so se čistilne akcije, organizirali srečanje s kmeti in lastniki gozdov ter zemljišč.

Poleg naštetega so opravljali še druga redna dela na območju gozdov in gozdnih robov.

Skupni ocenjeni stroški so 9.000,00 EUR, MOM je sofinancirala 1.840,00 EUR.

## **21. LD Malečnik - Košaki**

Družina je v letu 2012 izvedla program *Ozaveščanje različnih ciljnih skupin o pomenu varstva okolja, ohranjanja narave s poudarkom na ekološki in naravovarstveni dejavnosti, trajnostnem gospodarjenju z divjadjo in izvajanje ukrepov varstva narave v življenjskem okolju divjadi, njenega izboljšanja ter drugih ekološko naravovarstvenih in z lovstvom povezanih dejavnosti* s pomočjo naslednjih aktivnosti:

- Pripravili so programe osveščanja vseh souporabnikov prostora o pomenu varstva okolja, ohranjanja narave, s poudarkom na ekološki in naravovarstveni dejavnosti, trajnostnem gospodarjenju z divjadjo, varstvom divjadi in izboljšanja njenega življenjskega prostora.
- Šolsko in predšolsko mladino ter vse ostale so seznanjali o nalogah in dolžnostih lovcev, o povzročanju škod na divjadi, o medsebojnem vplivu divjadi in okolja, o ekoloških vplivih izkoriščanja okolja, o značilnostih in potrebah posameznih vrst divjadi, o sodelovanju lovskih organizacij z drugimi.
- Organizirali so:
  - Pomoč prizadetim v poplavah jeseni 2012
  - Izdelava in namestitvev ptičjih valilnic ter predavanje v vrtcu
  - Ogled lovskih naprav in lovskega doma za OŠ
  - Družabno srečanje ob koncu organiziranega čiščenja okolja z udeleženci
  - Izdelava gnezdilnic za posamezne vrste ptic

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 3.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.500,00 EUR.

## **22. Ekološko kulturno društvo Za boljši svet**

Društvo je organiziralo projektne dneve na OŠ Angela Besednjaka Maribor, OŠ Borci za severno mejo Maribor, OŠ Franceta Prešerna Maribor, OŠ Slave Klavore Maribor, OŠ Malečnik in OŠ Janka Padežnika Maribor. Izvedli so predstave z naslovi *Zemlja je dobila vročino*, *V starih časih smo na Pohorju smučali*, *Naše mesto je dobilo vročino* in *Maribor – mesto prihodnosti*. Po vsaki predstavi so potekali pogovori in delavnice.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 24.750,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.761,00 EUR.

## **23. Govedorejsko društvo Maribor**

Govedorejsko društvo je v aprilu 2012 izvedlo delavnico o izboljšanju rodovitnosti kmetijskih zemljišč z apnenjem tal in krožek na temo *Analiza krme ter alternativne krmne poljščine* na kmetiji Leber – Vračko v Jedlovniku. V juniju 2012 so izvedli strokovne ekskurzije na Gorenjsko ter na kmetije članov na Dravskem polju ter na Kozjaku. V juliju 2012 so izvedli krožek z naslovom *Analiza plodnosti krav molznic v čredi* na KZ Hoče. V septembru 2012 so skupaj z Društvom žena občine Hoče – Slivnica izvedli predavanje na temo *Kako preživeti v medgeneracijskih razlikah*. V novembru 2012 je društvo izvedlo strokovno ekskurzijo v Ormož, kjer so si ogledali tri kmetije.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 5.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.487,00 EUR.

## **24. Društvo zdravega naravnega življenja Kneipp Maribor**

Namen projekta je bil širiti zdrav način življenja, ki posledično prinaša kakovostno življenje z manj stresa in manj boleznimi. Aktivnosti projekta so bile usmerjene v delavnice na temo zdrave prehrane, uživanja in uporabe zelišč, kuharske tečaje, športne aktivnosti v naravi, utrjevanje zdravja z vodo, predstavitve za potrošnike, šole, vrtce, ažuriranje spletne strani, sodelovanje z mediji in objave dogodkov.

Izvedli so naslednje aktivnosti:

- Predavanja o zdravem načinu življenja vsak prvi ponedeljek v mesecu (na teme: vse o medu, na kaj moramo biti pozorni pri jemanju zdravil, čarobne moči zdravilnih rastlin, metoda ETF ali tapkanje, knjiga Zdrava šola Kneippanja, vaje zaupanja, o lupinarjih, žival pes kot terapevtsko sredstvo).
- Delavnice – izdelava uporabnih predmetov in pripomočkov iz ekološko pridelanih sestavin in odpadnih materialov.
- Kuharski tečaj – spoznavanje in priprava zdrave in ekološko pridelane hrane.



- Predstavitve Kneippovega zdravega naravnega načina življenja v mestu Maribor.
- Regijsko povezovanje s sorodnimi ustanovami in ekološkimi kmetijami.
- Mednarodno povezovanje s Kneippovimi ustanovami.
- Strokovne ekskurzije in izleti (Lipnica, Porabje, Goričko).
- Objave v medijih.
- Pomoč pri ustanavljanju Kneipp društev.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 6.000,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.699,00 EUR.

## **25. Čebelarska zveza društev Maribor**

V okviru projekta *Ohranjanje naravnega okolja za čebele in človeka* je zveza izvajala naslednje aktivnosti:

- Zasaditev vrta z medenimi rastlinami pri Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede na Pivoli.
- Zasaditev vrta z medenimi rastlinami v vrtcih in šolah.
- Izobraževanje in informiranje vrtecev, šol na temo čebelarjenja, o čebelah in varovanju okolja.
- Dan čebelarstva.
- Organizacija in izvedba Regijskega ocenjevanja medu.

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 6.500,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 2.868,00 EUR.

## **26. Slovensko društvo za varstvo narave, ekologijo in trajnostni razvoj**

Društvo je v letu 2012 izvedlo naslednje aktivnosti:

- Inventarizacija favne hroščev na območju gozda Stražun
- Postavitev talnih pasti
- Postavitev drevesnih pasti
- Pobiranje pasti in sortiranje materiala
- Determinacija materiala
- Priprava materiala in oblikovanje zbirke
- Popularizacija dela društva in doseženih rezultatov izvedenih projektov
- Postavitev spletne strani
- Organizacija naravoslovnega dneva za osnovnošolsko mladino

Vrednost celotnega projekta je bila ocenjena na 2.740,00 EUR, od tega je MOM sofinancirala 1.370,00 EUR.